

Agenda voor het Waddengebied 2050, Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Koersen naar een veilig, vitaal en veerkrachtig Waddengebied in 2050

Ondertekenaars,

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat, de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, gedeputeerde staten van de Waddenprovincies Groningen, Fryslân, Noord-Holland, de Dagelijkse Besturen van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Wetterskip Fryslân, Waterschap Noorderzijlvest, Waterschap Hunze en Aa's, het Dagelijks bestuur van De Waddeneilanden (Samenwerkingsverband Texel, Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog), allen handelend als bestuursorganen; de Vereniging Waddenzeegemeenten en de gemeenten Den Helder, Hollands Kroon, Súdwest-Fryslân, Harlingen, Waadhoeke, Het Hogeland, Eemsdelta en Oldambt; Vereniging Vogelbescherming Nederland, Het Groninger Landschap, It Fryske Gea, Landschap Noord-Holland, Natuurmonumenten en Stichting Wad; Visned, PO Delta Zuid, PO Urk, PO Texel, Nederlandse Vissersbond, Vissersvereniging Ons Belang, Vissersvereniging Hulp in Nood, Garnalenvissersbond, P.O. Wieringen, NetVISwerk, Goede Vissers, PO Mosselcultuur, O.H.V. (Kokkelrapers), Stichting Visserij & Natuur en Stichting Geïntegreerde Visserij; Haven Lauwersoog, Groningen-Seaports, Port of Harlingen, Port of Den Helder en de Haven Den Oever; Staatsbosbeheer, Stichting Waddenacademie, alsmede

de commissaris van de Koning van de provincie Fryslân in zijn hoedanigheid van voorzitter van het Omgevingsberaad Waddengebied dat verschillende stakeholders in het Waddengebied samenbrengt, en het lid van het Omgevingsberaad Waddengebied voor recreatie en toerisme;

de directeurs Beheerautoriteit Waddenzee, gelet op hun taken voor samenhang en samenwerking bij het beheer van de Waddenzee zoals opgenomen in de Bestuursovereenkomst Beheerautoriteit Waddenzee, namens de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Overwegende dat:

- De Waddenzee de unieke status heeft van een UNESCO Werelderfgoed; het is grootste intergetijdengebied ter wereld en het grootste aaneengesloten natuurgebied van West-Europa;
- Behoud en herstel van de ecologische waarden van het Waddengebied en het Waddengebied nieuwe kansen biedt voor duurzaam medegebruik;
- Ontwikkelingen op het gebied van onder meer klimaatverandering, energietransitie, economische ontwikkeling en recreatie tot nieuwe opgaven leiden en kansen in en voor de Waddenzee en het Waddengebied;
- Bescherming en ontwikkeling van de waarden van de Waddenzee en het Waddengebied het beste tot zijn recht komen als alle relevante betrokkenen, overheden van Rijk en regio, natuur- en visserijorganisaties en bedrijfsleven van de sectoren recreatie en toerisme en zeehavens, als partners vanuit hetzelfde langetermijnperspectief en vanuit een goed begrip van elkaars verantwoordelijkheden, bevoegdheden en belangen bijdragen aan oplossingen voor de genoemde maatschappelijke opgaven en de krachten bundelen om het Waddengebied veilig, vitaal en veerkrachtig te houden voor nu en in de toekomst.

Komen het volgende overeen:

- De Agenda voor het Waddengebied 2050 geeft ondertekenaars aanleiding om het volgende gezamenlijk vast te leggen voor de looptijd van die Agenda, zijnde tien jaar, waarbij zij aangeven:
- zich verbonden te voelen met de ambities van een veilig, vitaal en veerkrachtig Waddengebied in 2050;
 - het langetermijnperspectief van de Agenda voor het Waddengebied 2050, en de daarin beschreven kernwaarden, te onderschrijven;
 - de hoofdoelstelling voor de Waddenzee te onderschrijven zijnde: een duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en het behoud van het unieke open landschap;
 - de hoofdoelstellingen voor het Waddengebied te onderschrijven zijnde:
 - de natuur is en blijft van wereldklasse en ontwikkelt zich verder, in samenhang met de natuur over de grens;

- de unieke waarden van het landschap en het cultureel erfgoed blijven behouden en ontwikkelen zich verder;
- in het Waddengebied is het goed, veilig en klimaatbestendig wonen, werken en recreëren;
- de economische sectoren excelleren, in de context van het UNESCO Werelderfgoed Waddenzee;
- de Agenda voor het Waddengebied 2050 en de daarin opgenomen uitvoeringstrategieën te gebruiken als richtsnoer bij de eigen besluitvorming en het handelen binnen de grenzen van de eigen verantwoordelijkheid;
- de ecologische principes, samen met de andere ‘leidende principes voor handelen’ en de ‘ruimtelijke vertrekpunten’, zoals genoemd in de Agenda voor het Waddengebied 2050, als uitgangspunt te nemen voor de onderlinge samenwerking en activiteiten;
- vanuit eigen kracht en mogelijkheden bij te dragen aan de uitvoering van de Agenda voor het Waddengebied 2050 en de doorwerking daarvan binnen het eigen beleid;
- als eerste stap daarvoor bij te dragen aan het opstellen van het op de Agenda voor het Waddengebied 2050 gebaseerde gezamenlijke Uitvoeringsprogramma Waddengebied 2021-2026. Dat programma bevat ook de Kennisagenda die onder andere onderzoek zal agenderen ten behoeve van verdere dialogen en maatregelen die voortvloeien uit de Agenda;
- zich in te spannen om de realisatie van het Uitvoeringsprogramma Waddengebied 2021-2026 mogelijk te maken door inzet van personeel, financiële middelen of anderszins;
- de organisatie en de rol van trekker van specifieke onderdelen van het Uitvoeringsprogramma Waddengebied 2021-2026 nader in te laten vullen door de organisaties die initiatieven hebben aangedragen, mede in overleg met het Omgevingsberaad Waddengebied en bekrachtigd in het Bestuurlijk Overleg Waddengebied.

Het Omgevingsberaad Waddengebied is één van de pijlers van de governance van het Waddengebied om de betrokkenheid bij beleidsvorming te verzekeren van stakeholders zoals kennisinstututen, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven. Vanuit dit platform wordt aangegeven dat het Omgevingsberaad Waddengebied de Agenda voor het Waddengebied 2050 als uitgangspunt voor zijn eigen werkplan neemt.

De ondertekenaars zijn ervan overtuigd dat met de Agenda voor het Waddengebied 2050 samen vorm en uitvoering kan worden gegeven aan de bescherming en ontwikkeling van het Waddengebied in de toekomst. Daarvoor:

- Spreken zij af om bij afwijking/divergentie/onverenigbaarheid/door kruising van de eigen beleidsvoornemens met de Agenda voor het Waddengebied 2050 in overleg te treden om te bespreken hoe een afwijking/onverenigbaarheid kan worden vermeden, en gezamenlijk tot oplossingen kan worden gekomen;
- Willen zij in gesprek blijven met elkaar en voor elkaar aanspreekbaar zijn op het naleven van deze afspraken die echter niet in rechte afdwingbaar zijn;
- Spreken zij af dat indien één of meerdere ondertekenaars deze afspraken willen wijzigen zij hierover in overleg treden met elkaar. Nieuwe of gewijzigde afspraken behoeven instemming van alle ondertekenaars;
- Spreken zij af dat als een andere betrokkene zich wil verbinden aan deze afspraken hij kan toetreden na instemming van alle ondertekenaars. De instemmingsverklaringen worden aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat overgelegd waarna de betrokkene de status van ondertekenaar ontvangt;
- Spreken zij af dat deze afspraken worden ondertekend in verschillende exemplaren, die samengevoegd hetzelfde rechtsgevolg hebben alsof deze afspraken zijn ondertekend door alle ondertekenaars in één exemplaar;
- Deze afspraken worden kenbaar gemaakt door publicatie in de Staatscourant.

ALDUS OVEREENGEKOMEN EN ONDERTEKEND,

*De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
C. Van Nieuwenhuizen-Wijbenga*

Den Haag, 3 februari 2021

*De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
C.J. Schouten*

Den Haag, 3 februari 2021

*Gedeputeerde staten van de provincie Groningen,
namens deze:
H. Staghouwer,
gedeputeerde*

Leeuwarden, 3 februari 2021

*Gedeputeerde staten van de provincie Fryslân,
namens deze:
A. Fokkens-Kelder,
gedeputeerde*

Leeuwarden, 3 februari 2021

*Gedeputeerde staten van de provincie Noord-Holland,
namens deze:
C. Loggen,
gedeputeerde*

Haarlem, 16 februari 2021

*Het Dagelijks Bestuur van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier,
namens deze:
E. Luitjens
(gemandateerd)*

Loppersum, 3 februari 2021

*Het Dagelijks Bestuur van Wetterskip Fryslân,
namens deze:
E. Luitjens
(gemandateerd)*

Loppersum, 3 februari 2021

*Het Dagelijks Bestuur van Waterschap Noorderzijlvest
namens deze:
E. Luitjens,
lid Dagelijks Bestuur Waterschap Noorderzijlvest*

Loppersum, 3 februari 2021

*Het Dagelijks Bestuur Waterschap Hunze en Aa's,
namens deze:
E. Luitjens
(gemandateerd)*

Loppersum, 3 februari 2021

*Het Dagelijks Bestuur van De Waddeneilanden,
namens deze:
L.P. Stoel,
voorzitter Dagelijks Bestuur De Waddeneilanden (het Samenwerkingsverband van Texel, Vlieland,
Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog)*

Nes (Ameland), 3 februari 2021

*De Vereniging Waddenzeegemeenten,
vertegenwoordigd door
K. Visser,
wethouder gemeente Den Helder*

Den Helder, 3 februari 2021

*Gemeente Den Helder
K. Visser,
wethouder gemeente Den Helder*

Den Helder, 3 februari 2021

*Gemeente Hollands Kroon
te dezen vertegenwoordigd door De Vereniging Waddenzeegemeenten,
vertegenwoordigd door
K. Visser,
wethouder gemeente Den Helder*

Den Helder, 3 februari 2021

*Gemeente Súdwest-Fryslân
te dezen vertegenwoordigd door De Vereniging Waddenzeegemeenten,
K. Visser,
wethouder gemeente Den Helder*

Den Helder, 3 februari 2021

*Gemeente Harlingen
te dezen vertegenwoordigd door De Vereniging Waddenzeegemeenten,
K. Visser,
wethouder gemeente Den Helder*

Den Helder, 3 februari 2021

*Gemeente Waadhoeke,
te dezen vertegenwoordigd door De Vereniging Waddenzeegemeenten,
K. Visser,
wethouder gemeente Den Helder*

Den Helder, 3 februari 2021

*Gemeente Het Hogeland,
te dezen vertegenwoordigd door De Vereniging Waddenzeegemeenten
vertegenwoordigd door
K. Visser,
wethouder gemeente Den Helder*

Den Helder, 3 februari 2021

*Gemeente Eemsdelta
te dezen vertegenwoordigd door De Vereniging Waddenzeegemeenten,
vertegenwoordigd door
K. Visser,
wethouder gemeente Den Helder*

Den Helder, 3 februari 2021

*Gemeente Oldambt
te dezen vertegenwoordigd door De Vereniging Waddenzeegemeenten,
vertegenwoordigd door
K. K. Visser,
wethouder gemeente Den Helder*

Den Helder, 3 februari 2021

*Vereniging Vogelbescherming Nederland
te dezen vertegenwoordigd
A.J.M. Wouters,
directeur Vereniging Vogelbescherming Nederland en lid van het Omgevingsberaad Waddengebied
voor de natuur- en milieuorganisaties*

Zeist, 3 februari 2021

*Het Groninger Landschap
te dezen vertegenwoordigd door
A.J.M. Wouters*

Zeist, 3 februari 2021

*It Fryske Gea
te dezen vertegenwoordigd door de
A.J.M. Wouters*

Zeist, 3 februari 2021

*Landschap Noord-Holland
te dezen vertegenwoordigd door
A.J.M. Wouters*

Zeist, 3 februari 2021

*Natuurmonumenten
te dezen vertegenwoordigd door de
A.J.M. Wouters*

Zeist, 3 februari 2021

*Stichting Wad
te dezen vertegenwoordigd door
A.J.M. Wouters*

Zeist, 3 februari 2021

*Visned
te dezen vertegenwoordigd door
D.A.M. Risseeuw*

Yerseke, 3 februari 2021

*PO Delta Zuid
te dezen vertegenwoordigd door
D.A.M. Risseeuw*

Yerseke, 3 februari 2021

*PO Urk
te dezen vertegenwoordigd door
D.A.M. Risseeuw*

Yerseke, 3 februari 2021

*PO Texel
te dezen vertegenwoordigd door
D.A.M. Risseeuw*

Yerseke, 3 februari 2021

*Nederlandse vissersbond
te dezen vertegenwoordigd door
D.A.M. Risseeuw*

Yerseke, 3 februari 2021

*Vissersvereniging Ons Belang
te dezen vertegenwoordigd door
D.A.M. Risseeuw*

Yerseke, 3 februari 2021

*Vissersvereniging Hulp in Nood
te dezen vertegenwoordigd door
D.A.M. Risseeuw*

Yerseke, 3 februari 2021

*Garnalenvissersbond
te dezen vertegenwoordigd door
D.A.M. Risseeuw*

Yerseke, 3 februari 2021

*P.O. Wieringen
te dezen vertegenwoordigd door
D.A.M. Risseeuw*

Yerseke, 3 februari 2021

*NetVISwerk
te dezen vertegenwoordigd door
D.A.M. Risseeuw*

Yerseke, 3 februari 2021

*Goede Vissers
te dezen vertegenwoordigd door
D.A.M. Risseeuw*

Yerseke, 3 februari 2021

*PO Mosselcultuur
te dezen vertegenwoordigd door
D.A.M. Risseeuw,
secretaris van de Producentenorganisatie Mosselcultuur en lid van het Omgevingsberaad Wadden-
gebied voor de visserij*

Yerseke, 3 februari 2021

*O.H.V. (Kokkelrapers)
te dezen vertegenwoordigd door
D.A.M. Risseeuw*

Yerseke, 3 februari 2021

*Stichting Visserij & Natuur
te dezen vertegenwoordigd door
D.A.M. Risseeuw*

Yerseke, 3 februari 2021

*Stichting Geïntegreerde Visserij
te dezen vertegenwoordigd door
D.A.M. Risseeuw*

Yerseke, 3 februari 2021

*Haven Lauwersoog
te dezen vertegenwoordigd door
H.D. Post,
directeur Haven Lauwersoog en lid van het Omgevingsberaad Waddengebied voor de Zeehavens*

Winsum, 3 februari 2021

*Groningen-Seaports
te dezen vertegenwoordigd door
H.D. Post*

Winsum, 3 februari 2021

*Port of Harlingen
te dezen vertegenwoordigd door
H.D. Post*

Winsum, 3 februari 2021

*Port of Den Helder
te dezen vertegenwoordigd door
H.D. Post*

Winsum, 3 februari 2021

*de Haven Den Oever
te dezen vertegenwoordigd door
H.D. Post*

Winsum, 3 februari 2021

*Staatsbosbeheer,
vertegenwoordigd door
J.J. Ottens,
directeur Kennis & Expertise*

Lelystad, 3 februari 2021

*Stichting Waddenacademie,
vertegenwoordigd door
K. Philippart,
directeur van de Waddenacademie*

Texel, 16 februari 2021

*De commissaris van de Koning van de provincie Fryslân, in de hoedanigheid van voorzitter van het
Omgevingsberaad Waddengebied,
A.A.M. Brok*

Leeuwarden, 3 februari 2021

*R. Leemans,
voorzitter van de Vereniging Wadvaarders, in de hoedanigheid van lid van het Omgevingsberaad
Waddengebied voor recreatie en toerisme*

Leeuwarden, 3 februari 2021

*De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
namens deze
M.E. Walter en
C.H.M. Wijshake
Directeuren Beheerautoriteit Waddenzee*

Zutphen, Vledder, 3 februari 2021